

Δάφνης ντὺ Μωριέ : «Ρεβέκκα». Θία- σος Κοτοπούλη.

Ἡ μεγάλη καταναλωτικὴ ἐπιτυχία τῆς «Ρεβέκκας» τῆς Δάφνης ντὺ Μωριέ, στὸ μυθιστόρημα καὶ στὸν κινηματογράφο, ὀδήγησε τὴν ἀγγλίδα συγγραφεῖα στὸ νὰ κάνει καὶ τὴ θεατρικὴ διασκευή τῆς. Μὰ ἡ ἀπόπειρα τούτη στάθηκε φοβερὰ ἀτυχὴ· κίε αἴτιο

παρὰ θεάτρο ἦταν τὸ κομμάτι ποὺ εἶδαμε στὴ σκηνή· ἀντὶ γιὰ σφιχτοδεμένη θρίαση, παρακολούθησαμε μιὰ ἀνιαρὴ καὶ ἀτονὴ ἀφήγηση, μ' ἀτελείωτη στατικότητα· ἀντὶ γιὰ ζωντανούς ἀνθρώπους εἶδαμε τὴν πιὸ ἀθέξια σκιαγράφηση προσώπων, ὄχι θεατρικῶν, μὲ τρόπο ὁλότιστα ἀτεχνό. Κι' ἔτσι ἀποκαλύφθηκε καθαρά κ' ἡ ἰσχνότητα τοῦ περιεχομένου, ποὺ εἶχε σκεπαστεῖ ἀπ' τὸ διδύλο καὶ τὸν κινηματογράφο. Ἰσχνότητα εἶναι μικρὴ λέξις. Βάσιμα θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ τὴ χαρακτηρίσει ὡς παρακριακὸ καὶ ξεπερασμένο, κι' ἀκόμα ἀνήθικο στὴ σωστὴ τοῦ ὄρου ἔννοια. Κι' ἐξηγοῦμαι : Πιστεύω σὲ τούτη τὴ βασικὴ ἀρχή : Πῶς κάθε κατάσταση ποὺ περιγράφει ἓνα ἔργο, ὅταν δὲν τὴν κατακρίνει, τὴ διδάσκει. Ἡ ἐπίδραση τῆς τέχνης στοὺς ἀνθρώπους εἶναι τόσο ἐντονὴ, τόσο ἐπηρεάζει τὸ θεατὴ καὶ τὸν ἀκροατὴ, ποὺ συχνότατα ὀδηγεῖ στὴ μίμηση, ὅπως ἔχουμε τόσα παραδειγματα στὴ ζωὴ, καὶ βοηθεῖ στὸ σχηματισμὸ πεποιθήσεων καὶ ἀντιλήψεων. Γι' αὐτὸ δεχόμεστε στὴν τέχνη τέτοια διδαχτικὴ δύναμη. Κανένα ἔργο δὲν εἶναι, δὲ μπορεί νὰ εἶναι, οὐδέτερο ἐκθεση περιστατικῶν, μὲ τρόπο ἀπρόσωπο. Ὁ συγγραφεὺς ἀναγκαστικὰ παίρνει θέση ἀπέναντι στὴ δημιουργία του, καὶ τὴν ἀξιολογεῖ ἄμεσα ἢ ἔμμεσα, τὸ πῶς δὲν ἔχει σημασία. Στὸ προκειμένο, τὸ ἔργο περιβάλλει μ' ἀναμφισβήτητη συμπάθεια τὸν πυργοδεσπότη ντὲ Γουίντερ, ποὺ προτιμᾷ νὰ δολοφονήσει τὴ γυναίκα του παρὰ νὰ τὴ χωρίσει, ὅταν τὴν ἐπόμενη τοῦ γάμου τους τοῦ δήλωσε πῶς θάκανε χωριστὴ ἐρωτικὴ ζωὴ ἀπ' αὐτὸν καὶ ἐκεῖνος τὸ δέχτηκε, γιὰ νὰ μὴ λείει γιὰ καῖνον ὁ κόσμος «νὰ αὐτὸς ποὺ χῶρισε τὴ γυναίκα του!». Καὶ στὸ τέλος τὸν παρουσιάζει, μέσα σὲ ἀτμόσφαιρα γιομάτη ἐπιδοκιμασία γιὰ τὰ ἔργα του, νὰ ξεπατάει τὴ δικαιοσύνη πείθοντάς την πῶς ἡ Ρεβέκκα ἀτύχτησε καὶ νὰ γλυτώνει ἔτσι τὴν τιμωρία. Λαμπρὴ ἐπιδράσει ἀδικαιολόγητου ἐγκλήματος καὶ περίφημης λύση!

Ἡ ψυχολογικὴ ἀτομικὴ ἀπόδοση τῶν τύπων ἦταν σωστὴ ἀπ' τὸν θίασο, μὲ σκηνοθεσία τοῦ κ. Μουζενίδη, μὰ τὸ ἐλάττωμα στάθηκε πῶς δὲ δόθηκε ἡ ἀτμόσφαιρα τῆς κοινωνικῆς τάξης τοῦ πυργοδεσπότη ντὲ Γουίντερ, στοιχεῖο ἀπαραίτητο γιὰ τὴ σωστὴ τοποθέτηση τοῦ ἔργου μέσα στὸν περίγυρο ποὺ περιγράφει.